

„Hospodin je světlo mé a moje spása, koho bych se bál? Hospodin je záštita mého života, z koho bych měl strach?“ (Žalm 27:1)

„Budte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec. Nesudte, a nebudete souzeni; nezavrhujte, a nebudete zavrženi; odpouštějte, a bude vám odpuštěno.

Dávejte, a bude vám dáno; dobrá míra, natlačená, natřesená, vrchovatá vám bude dána do klína. Neboť jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám.“

Řekl jim také podobenství: „Může vést slepý slepého? Nepadnou oba do jámy? Žák není nad učitele. Je-li zcela vyučen, bude jako jeho učitel.

Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve svém vlastním oku nepozoruješ? Jak můžeš říci svému bratru: ‚Bratře, dovol, ať ti vyjmu třísku, kterou máš v oku,‘ a sám ve svém oku trám nevidíš? Pokrytče, nejprve vyjmi trám ze svého oka, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra.“

(Lukášovo evangelium 6:36-42)

(Dopis Římanům 8:18-23)

Dobré zprávy

Nesudte a tak dál... Jenže to se dá jen těžko. Naučili jsme se opírat o své posudky. Jako loď v suchém doku¹ musí podepírat důmyslný systém opor, protože loď přirozeně patří na vodu. Stejně tak se opíráme o své názory či o názory druhých. Jsme na suchu, někde jsme něco slyšeli, máme tušení a vlastně neznáme okolnosti toho, co posuzujeme. To však nepřekáží vyslovování soudů a tvrdého odsuzování. Čím tvrdší, tím lepší.

Děti jsou nemilosrdné vůči rodičům a rodiče vůči dětem, bezdětní vůči rodinám s rozeřvanými „parchanty“ a mnohočetné rodiny vůči „sobeckým“ singles či bezdětným manželům - a dovede to být tak ostré a bolavé. A navíc pozorují, jak dovedou být nemilosrdné a zlé ženy vůči ženám... Až mně to překvapuje.

A dav vůči politikům. A přitom nic moc nevíme, jen „někdo říkal“, že se to stalo. Svět je tak moc složitý, jeho instituce pomalé a tak je třeba najít jednoduché řešení. Přece někde tady musí nějaké být! A někdo může za tu komplikovanost světa. Je třeba jej najít, potrestat, vyhodit, vypovědět. Jsme jako slepí, kteří vedou slepé. A tak spolu, podle slov Ježíšových, padáme do příkopu.

Proč je to tak stále znovu a znovu? Protože jsme se to tak naučili, vždyť: „*Žák není nad učitele. Je-li zcela vyučen, bude jako jeho učitel.*“ To jsou osudová slova. Zákoníci a farizeové naučili svoje okolí jen to, co dovedli.² Dovedli jen hlídat a posuzovat správnost myšlení a jednání těch druhých. A okolí považovali za nedovzdělané, nesprávně uvažující a vadně jednající. Pán Ježíš o takových učitelích neměl vysoké mínění. Svým učedníkům radil: „*Nechte je, jsou to slepí vůdcové slepých.*“³

A s námi je to dost podobné. Neměli jsme dobré učitele, proto jednáme tak, jak jednáme. Svět se hemží špatnými učiteli a ti se jeden za druhým nabízejí na sociálních médiích i jinde. A tak se s nimi učíme, že:

¹ Trám či břevno v oku, to je těžko představitelné a zcela jistě obrazné vyjádření, ale probouzí naději, že trám a třísku lze uchopit a nakládat s nimi. V původním jazyce Bible je pro trám řecký výraz *dokos*. *Dokeo* znamená **mínění, zdání, představy** a je to široce příbuzné slovo pojímům, které známe - doktor, docent, dok pro loď, konstrukční prostředí. A dokonce je tento pojem spojen se slovy dekorace a decentní. Ve starověku existovalo v patristické době (první staletí po Kristu) hnutí doketistů, kteří se bludně domnívali, že Kristus měl jen zdánlivé tělo, že tedy netrpěl a nevstal z mrtvých a my tedy nemusíme brát ohled na pozemské starosti a vztahy, záleží na extrémní duchovnosti založené na nějakém hlubokém poznání.

² Apoštol Pavel do Říma (2:17-20) napsal židovským učitelům: „*Ty se tedy nazýváš židem, spoléháš na zákon, chlubíš se Bohem a tím, že znáš jeho vůli a vyučován zákonem dovedeš rozpoznat, na čem záleží. Myslíš si, že jsi vůdcem slepých, světlem těch, kteří jsou ve tmách, vychovatelem nevzdělaných, učitelem nedospělých, protože máš v zákoně ztělesnění všeho poznání a vsí pravdy.*“

³ Matoušovo evangelium 15:14 a po pravdě mnohé antické zmínky v literatuře klasiků

- Na všechno musíme mít hned hotový názor a čím tvrdší je naše stanovisko, tím lépe. Musíme honem něco říct! Když se neozveme hned, nebude nás nikdo brát vážně! A já s ptám: Komu a kdy pomohlo tvrdé a nemilosrdné stanovisko? Je třeba všechno hned komentovat?!
- Do všeho vidíme, pěstujeme přece selský rozum... A já se ptám: Opravdu do toho všeho vidíme a nebo jen děláme, že vidíme?
- Kdo by se zdržoval hledáním pravdy, proč bychom se měli unavovat hledáním zdrojů našich informací a nějak je třídit? Vycházíme přece z analýzy! A já říkám: Udělat a nebo někde získat dobrou analýzu ještě není řešením. Stále více lidí ví, co je špatně, ale tím to také končí. Potřebujeme víc!
- Nejlépe v přímém přenosu rychle najít viníka, než potichu a stranou hledat příčinu. Vždycky přece „za to někdo může, někdo to spáchal a měl by vyvodit osobní odpovědnost“, tak to často říkáme. Ale já říkám: S takovými lidmi, kteří nestále vyšetřují vinu druhých, je těžké žít. Cítí se ohroženi a podceňováni. Zbytečně. Odvedte řeč k něčemu jinému a nebo je nechte být.

Východisko? Učit se žít jinak. Pěstujeme svůj charakter. A to jde! Všimněte si, náš text je plný dobrých zpráv:

- *Otec v nebesích je milosrdný!* Tak nás vidí Bůh! A nám to bude jasné ve chvíli, kdy budeme milosrdní k těm druhým. Milosrdenství neznámá být hloupý a zamlčovat! Naopak, znamená to pochopit souvislosti a nechat konečné soudy Bohu.
- *Nebudeme souzeni a zavrženi* - myslí se v nebesích - když tady a zde budeme střízliví ve svých soudech, případně se jich vyvarujeme. Když nebudeme zavržovat jiné, nebudeme souzeni a zavrženi. Nezavržovat neznámá být hloupý a neříci „Ne!“ či „Ano!“ podle toho, co je třeba.
- *Budeme žít z odpuštění* tady i na nebesích, když už dnes budeme odpouštět druhým. Odpouští ten, který se srovná s bezprávím natolik, že nevyžaduje lidskou pomstu. Nemlčí, ale nesoudí, co by tím získal?
- Rozdávat se je rozumné a přirozené. Když můžeme, *dáváme*. „*A bude nám dáno!*“ To je skvělá zpráva! „*Dobrá míra, natlačená, natřesená, vrchovatá vám bude dána do klína. Neboť jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám.*“ Dávej nejdřív sebe a svou pozornost, nesnaž se vyklouznout drobnými z peněženky na chodníku či nějakou neosobní DMS. Dávej ze svého.
- „*Žák není nad učitele. Je-li zcela vyučen, bude jako jeho učitel.*“ To ale nezní jen osudově. Jsou to i nadějná slova. Plná pochopení. Nikdo z nás není a nebude lepší než Kristus, ale můžeme být jako on.
- Tak to přesně je: Léta přehlížíme velké a zásadní věci ve svých očích. Máme na to tisíce léky a různé vodičky. Dokážeme s tím žít. Říkáme: „Smiř se s tím, nic s tím nejde dělat, buď jako my! To je holt církev, víš...?!“ S ohromnou vervou však řešíme maličkosti v životech našeho okolí a rozdrásáme pohled lidí kolem nás pro malé smítko, doslova pro hloupost. To nám bere klid, proto se v těch očích druhých vrtáme a poroučíme světu: „Drž! Nehejbej se!“ a slibujeme: „My tě vyléčíme!“
- A nakonec: Všimněte si velkého rozdílu mezi *trámem a třískou*, snítkou, mrvou, zbytkem nějaké trávy v oku.⁴ Ježíš zvolil ten nejkřiklavější rozdíl, který v řeči rabínů nebyl ničím tak novým, používali to rčení v diskusi.⁵ On jej používá proto, aby ujistil posluchače, že i obrovské věci je možno odstranit a vyjmout. Natož pak ty malé. Jde to!

Kéž ti Bůh ponechá roucho Kristovo - zjevení Kristovo ať je na tvém plášti.

Kéž Bůh vyslyší i tu nejmenší z tvých modliteb.

Kéž tě Bůh pevně drží ve své ruce, kéž ji však nikdy nestiskne pevně v pěst.

Kéž pocítíš závan větru v horkém dni a přijde-li studený večer, tak ať tě hřejí teplá slova,

Ať máš klidnou ulici na cestě domů a tichý úplněk v temné noci.

Požehnej ti Bůh Otec, Syn i Duch svatý. Amen. (Keltské požehnání pro kněze, upraveno)

⁴ V původním jazyce Bible je pro *trám* řecký výraz *dokos*. Zajímavá příbuznost výrazu: **Dokeo** znamená **mínění, zdání, představy** a je to široce příbuzné slovo pojímům, které známe - doktor, docent. Didasko - učít, učení. Anglický duke - kníže a vůdce a podle jistého výkladu i dok pro loď, konstrukční prostředí. A dokonce je tento pojem spojen se slovy dekorace a decentní. Ve starověku existovalo v patristické době (první staletí po Kristu) hnutí doketistů, kteří se bludně domnívali, že Kristus měl jen zdánlivé tělo, že tedy netrpěl a nevstal z mrtvých a my tedy nemusíme brát ohled na pozemské starosti a vztahy, záleží na extrémní duchovnosti založené na nějakém hlubokém poznání.

⁵ Víme to z Talmudu, třeba Horayot 3b anebo Arachin 16b